

Søker

Opplysninger om institusjonen

Kommunenavn	Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono kommune
Institusjonsnavn	Storfjord bibliotek
Postadresse	Oldersletta 1
Postnummer	9046
Poststed	OTEREN
Institusjonens leder	
Fornavn	Silja
Etternavn	Skjelnes-Mattila
Telefon	40 028 828
E-post	biblioteket@storfjord.kommune.no

Sluttrapport

Tittel på tiltaket	Samarbeid mellom bibliotekene i Lyngen og Storfjord om bibliotek tjenester for vgs-elever
Tildelt beløp	150 000
Antall tildelingsår	1-årig
Tidsperiode	2024, 2025, 2026

Mål for tiltaket

- gjøre bibliotektenester mer kjent for ungdom i alderen 16-18 år
 - øke biblioteksbruken blant aldersgruppa
 - gjennomføre en enkel kartlegging av vgs-elevenes kjennskap til bibliotekene som tjenesteleverandør og aldersgruppas behov for ordinære bibliotektenester og tilrettelagte studiebibliotektenester
-

Rapport

Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Storfjord folkebibliotek og Lyngen folkebibliotek. Tilskuddet ble gitt allerede for 2024. Vi måtte utsette prosjektet til 2025 siden Lyngen bibliotek sto uten biblioteksjef i en lenger periode da prosjektet skulle starte. Våren 2025 hadde vi en grundig og god prosjektfase der en praksisstudent fra Lokalt Byrå bisto med kartlegging og medvirkningsprosess. Høsten 2025 skulle vi arbeide og teste ut de grunnleggende funnene fra denne rapporten, med hovedvekt på overgangsfasen mellom ungdomsskole og videregående skole. Prosjektmedarbeideren vi tilsatte i september 2025, var tilsatt kun i 4 uker før vedkommende måtte si opp av private årsaker. Dermed måtte prosjektet søke om en liten utsettelse til, for å kunne håndtere testing og avslutning med egne ressurser fra januar 2026. Prosjektet har dermed mye lengre tid enn planlagt. Men vi har likevel fått gjennomført et særdeles lærerikt prosjekt, som har gitt oss verdifull innsikt og konkrete tiltak vi kan jobbe videre med.

Tidlig i prosjektet fikk vi en mulighet til å samarbeide med en praksisstudent om å skape innhold til prosjektet. Studenten Gina Mugaas fikk ansvar for å lede prosjektet, gi prosjektet retning, skape et innsiktsgrunnlag og løse oss biblioteksjefer gjennom nye måter å jobbe med medvirkningsprosesser på. Mugaas jobbet med prosjektet i en 100 % stilling i 12 uker, uten at prosjektet ble belastet for lønnsmidler. Prosjektet har kun betalt designbyrået for prosjekttilrettelegging, ekstra veiledningstimer og kvalitetsikring av prosess og sluttprodukt. Biblioteksjefene i Lyngen og Storfjord bidro også i denne prosjektfasen med en betydelig andel arbeidstid, blant annet med ukentlige felles innsjekks-møter.

Hovedutfordringen i dette prosjektet har vært hvordan bibliotekene skal kunne tilby relevante og aktuelle tjenester for en målgruppe bibliotekene faktisk ikke ser noe til. Hva ønsker de, hva trenger de, og hvor/hvordan kommuniserer vi med denne målgruppa? Mugaas startet derfor med å skape intervjumaler og rigge prosjektet med ungdomsdesignere som skulle intervju vgs-elever. De rekrutterte ungdomsdesignere fikk opplæring og individuell intervjukursing, og ungdomsdesignerne ble honorert for arbeidet med et gavekort.

De intervjuede ungdommene ble bedt om å identifisere seg via karakterkort, eller såkalte ungdomsprofiler. Dette for å få en mulig bredere kunnskap om «hva slags» ungdom som har vært involvert i intervjuene. For bibliotekene i Storfjord og Lyngen har denne prosessen bidratt til ny og viktig lærdom og innsikt. Dialog og åpne spørsmål gir et helt annet utgangspunkt for tjenstedesign enn for eksempel en spørreundersøkelse. Å jobbe med intervjuguider, ungdomsdesignere, profiler, direkte intervjuer med målgruppa og grundige funnanalyser, er langt utenfor hva små bibliotek har

ressurser og mulighet til i en ordinær hverdag. Både forarbeidet til intervjurunden og analysen av innhentet materialet, ble gjennomført på en måte og et nivå som bibliotekene i Storfjord og Lyngen ikke kunne klart på egenhånd.

Funnene fra intervjuene er grundig beskrevet i praksisrapporten. Fra ungdom i Storfjord og Lyngen er det tydelig uttalt at de ønsker en bredere tilgang til uformelle møteplasser. Rapporten sier også noe om bruken av organiserte aktiviteter som inngangsport for å engasjere ungdom og skape rom for medvirkning. Den kanskje viktigste anbefalingen er at "bibliotekene gjennomfører ytterligere undersøkelser knyttet til overgangsfasen fra ungdomsskole til videregående skole, med mål om å identifisere tiltak som kan opprettholde eller styrke ungdommens tilknytning til biblioteket gjennom hele utdanningsløpet." Viktigheta med å vedlikeholde og styrke relasjonen mellom ungdomstrinnselever og bibliotektenesten, vil være en hovedprioritet for bibliotekene i Lyngen og Storfjord etter dette prosjektet.

I siste del av prosjektet har vi hatt stort fokus på ungdomsskole-elevene i Lyngen og Storfjord. Gjennom første del av prosjektet fikk vi bekreftet at biblioteket oppleves av elevene som en forlenget arm av skolen, og at besøk i stor grad var begrenset til skoleinitierte besøk. En viktig utfordring for våre bibliotek vil ikke bare være å opprettholde ungdommenes tilknytning, men faktisk å skape en utvidet relasjon og tilknytning til tjenesten som ikke begrenser seg til skolebesøk. Forhåpentligvis vil ungdommen lettere ta med seg en slik positiv relasjon fra ungdomskolen også etter endt grunnskole. Hypotesen vår er at dersom ungdom får en utvidet forståelse av biblioteket som tjenesteleverandør og får en forståelse av at biblioteket er mer enn hente-bøker-i-skoletida, så kan terskelen bli lavere for å oppsøke bibliotekene og også foreslå ønskede samarbeidstiltak og arrangement.

Våren 2026 gjennomførte følgende i begge kommunene:

- Workshop på ungdomsskolene med tema Bibliotek er mer enn skolebesøk. Her presenterte vi for 10. klasse hva biblioteket kan tilby, hva vi ønsker å gjøre for målgruppa og hvilke utfordringer vi ser. Promotering av studiebibliotektenesten til vgs-elever var sentralt i denne. Øktene var lagt opp som enkle dialogmøter og vi fikk gode innspill fra elevene
- Deretter fikk alle 10. klassingene i begge kommunene muligheten til å svare på en spørreundersøkelse, med premietrekning av gavekort.
- Resultatet fra spørreundersøkelsen ble presentert elevene på et nytt treffpunkt på biblioteket. Dette møtet ble arrangert i skoletida, i samarbeid med lærer, og åpnet for mulighet for en utvidet dialog rundt spørsmålene.
- Skolearrangement om tekstlesing og eksamensforberedelser som tema.
- Pizzakveld, brettspill og informasjonskompetansequiz på kveldstid.

Vi har kunnet gjennomføre en grundig og god prosess med ungdomsskole-elever med velvillig bistand fra elevenes kontaktlærere. Uten et godt samarbeid med skolene ville dialogen og antallet treffpunkter med elevene vanskelig la seg gjennomføre.

Konklusjoner

- Pendlerbusstiden brukes til soving.
- Biblioteket må markedsføres bedre

- Åpningstidene må tilpasses lange skoledager
- Organiserte kveldsarrangement kan være interessante
- Arrangement bør inneholde mat
- Aktiviteter som ungdommen kan initiere og drifte selv, men med en eller annen form for voksentilstedeværelse, kan være interessant
- Brettspill og dataspill oppleves som hyggelige og interessante møteplasser
- Studiebibliotekstjenesten må markedsføres bevisst til vgs-elever, og gjerne på et tidlig tidspunkt
- Informasjonskompetanse er et tema som mange ungdomstrinnselever opplever som interessant
- Relasjonsbygging mellom bibliotekstjenesten og ungdommer er avhengig av at biblioteket har et godt samarbeid med grunnskolen.

Hovedkonklusjonen etter dette prosjektet er at 10. klassinger må ha en særskilt prioritet i våre bibliotek. Senest i 10. klasse må elevene få en forståelse av kompleksiteten av bibliotekstjenesten og potensialet tjenesten kan utgjøre i elevenes hverdag etter endt grunnskole. På samme måte som vi bevisst tilbyr hyggelige arrangement for 1.- og 2. trinn på barneskolen for å bygge positive relasjoner, bør vi rigge oss med arrangement og samarbeid med 10. klasse for å kunne være en relevant og aktuell tjenestetilbyder, også utenom skolebesøk og skoletid. Prosjektet har vist oss blant annet viktigheta ved å ha årlige introduksjonsmøter om bibliotekstjenesten for 10. klasse, og å ha faste arrangement på kveldstid i løpet av skoleåret.

Regnskap

-
- [Signert regnskap.pdf](#)
-

Vedlegg

-
- [Bibliotekstjenester for pendlerungdom.pdf](#)
-